

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOSTEN VAIKUTUKSET VESIHUOLTOLAITOSTEN JA -OSUUSKUNTIEN TOIMINTAEDELLYTYKSIIN

HAJAVESIJAOSTON SEMINAARI
SUOMEN VESIYHDISTYS RY
SÄÄTYTALO 9.12.2019

Lammila Jyrki

26.11.2019

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOKSET

VESIHUOLTOLAKI 1/2

- Alkuperäinen laki: vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kiinteistöllä on liittämisvelvollisuus (VHL10 §)
 - vapautus myönnetään hakemuksesta
- 1.9.2014 voimaan tulleessa uudistuksessa liittämisvelvollisuutta lievennettiin haja-asutusalueella. Kiinteistön ei ole enää liityttävä, jos:
 - Kiinteistön vesihuoltolaitteisto rakennettu ennen toiminta-alueen hyväksymistä
 - Talousvesi täyttää pienten yksikköjen terveystaavatimukset
 - Jätevesijärjestelmä on voimassa olevan ympäristönsuojelulain mukainen
 - Kiinteistöllä ei ole vesikäymälää (voidaan toteuttaa toiminta-alueen määrittämisenkin jälkeen)

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOKSET

VESIHUOLTOLAKI 2/2

- Ennen lain muutoksen voimaantuloa määritellyillä toteutuksessa olevilla toiminta-alueilla vanhan 10 § säännökset voimassa vuoden 2018 loppuun.
 - Siirtymäajan jälkeen uudet säännökset voimaan.
 - Kesken jääneet riitautetut liittämisprosessit raukesivat ja kiinteistöt vapautuivat liittamisestä, jos edellä esitetyt edellytykset täyttyvät.

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOKSET

YMPÄRISTÖNSUOJELULAKI

- Haja-asutuksen jätevesilainsäädäntöön 2017 voimaan lievennykset:
 - Ennen vuotta 2004 rakennetut kiinteistöt voivat edelleen puhdistaa jätevetensä pääsääntöisesti saostussäiliöillä.
 - Tehokkaampaa jätevedenpuhdistusta tarvitaan vain:
 - pohjavesialueilla
 - alle 100 m etäisyydellä vesistöstä
 - asunnon peruskorjauksen jälkeen

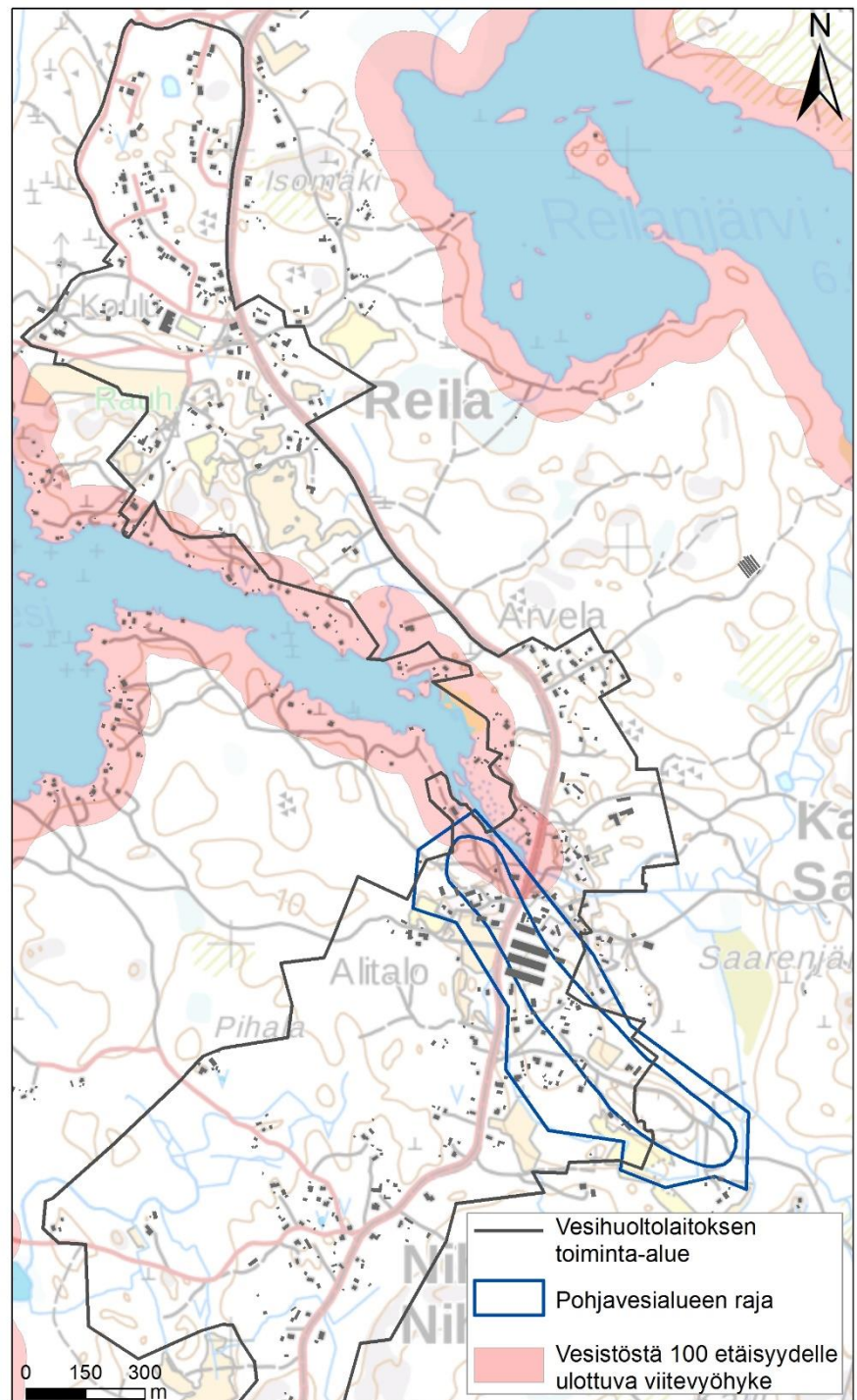
MUUTOSTEN SEURAUKSET

- Säännösten muuttumisen jälkeen huomattavalla osalla kiinteistöjä poistui lain pakottama tarve liittyä jo valmisteilla olleeseen tai rakennettuun viemäriverkostoon.
- Monilla toiminta-alueilla, joilla verkoston rakentamispäätökset ja liittymisennusteet oli tehty aiempien säännösten perusteella, liittijämäärät pienenivät jopa alle puoleen:
 - Maksajia viemäriverkostolle selvästi oletettua vähemmän
 - Vähäisen käyttäjämäärän vuoksi mitoitus liian suuri
- Lakien jatkuvat muutokset aiheuttivat epätietoisuutta, väärinymmärryksiä ja sisäistämisen puutetta niin vesihuoltolaitos-, osuuskunta- kuin viranomaisahoissakin.
- Valtion toimet ristiriitaisia
 - Samalla, kun kannustettiin haja-asutuksen viemäröintihankkeita valtakunnallisella viemäröintitukiohjelmalla, heikennettiin lainsäädännön muutoksilla hankkeiden toimintamahdollisuuksia ja liittymishalukkuutta.

ESIMERKKI, toteuttajana kunnallinen vesihuoltolaitos

- Laitoksella noin 700 viemäriin liitettyä kiinteistöä
- Toiminta-alue määritetty 3.6.2013
- ELY-keskus kehottanut alueen viemäröintiin
 - Perusteena suuren asukasjoukon tarve ja ympäristönsuojelulliset syyt. Pohjavesialueen osalta myös terveydensuojelulliset syyt
- Ei taajamaa, alueella n. 300 kiinteistöä
- Hankkeen toteutus 2013-2017
- Hankkeen kustannusarvio 1,4 M€, liittymismaksu 4 500 €/kiinteistö. Hankkeelle myönnetty vesihuoltoavustusta.
- Ennen lakimuutoksia suurin osa asukkaista liittymishalukkaita
- Lopullisia liittyjiä noin 130 kiinteistöä
- 80 kiinteistöä haki vapautusta, joista suurimman osan käsittely raukesi määräajan tultua täyteen
- Loput kiinteistöistä jäivät odottelemaan pakkotoimia, joita kunnan pienien resurssien vuoksi ei ehditty tehdä
- Vaikuttaa huomattavasti vesihuoltolaitoksen talouteen ja toimintakykyyn

MUUTOSTEN VAIKUTUKSET

- Monilla pienten kuntien vesihuoltolaitoksilla ja jätevesiosuuskunnilla on käynyt esimerkkitapauksen mukaisesti
- Verkostoissa odotettavissa tukkeutumia ja jäteveden pitkän viipymän aiheuttamia muita ongelmia (mm. haju, huonoa huuhtoutumista, syöpymiä)
- Osuuskuntien sisällä erimielisyyksiä ja vetäjien uupumusta
- Yleisesti talkoohengen hiipumista ja kylien yhteishengen heikkenemistä
- Seurauksena saattaa olla jopa osuuskuntien konkursseja
- Alkuperäiset tavoitteet vesien ja ympäristön jätevesikuormituksen vähentämisestä viivästyvät vähintään kymmenillä vuosilla => vesienhoidon tavoitteiden saavuttaminen viivästyy

LOPUKSI

- Toiveena olisi, että tästä virheestä otettaisiin opiksi eikä lainsäädännössä enää jatkossa lähettäisi mukaan populistiseen kilpalaulantaan

Kiitos!